

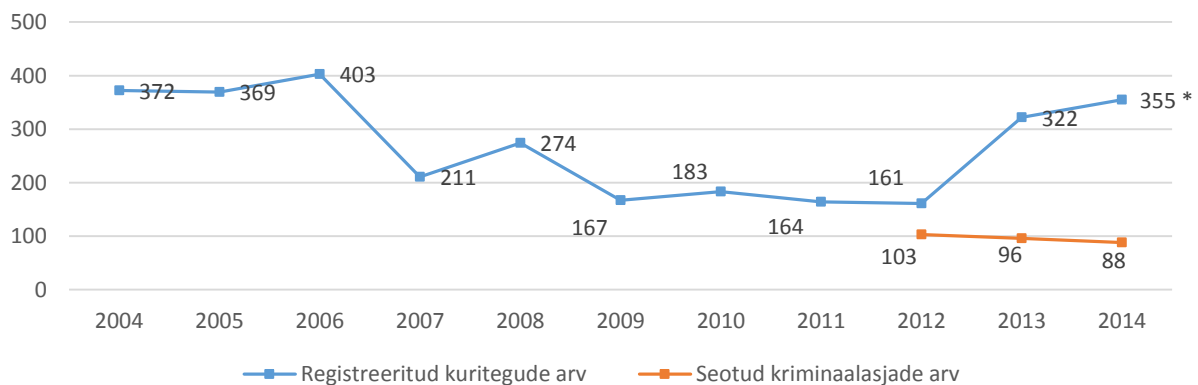
Vabariigi Valitsuse korrupsioonivastase strateegia 2013-2020: 2014. aasta täitmise aruanne

Sissejuhatus

Korrupsioonivastane strateegia 2013-2020 kiideti heaks 03.10.2013. Strateegia p 32 näeb ette põhjalikuma aruande 2017. aastal, seni esitatakse iga-aastaselt lühiaruanne, mis sisaldab ülevaadet tegevustest, rakendusprobleemidest ja kuludest, seega mõjude analüüsi jms lühiaruanne ei sisalda.

Käesolev aruanne annab ülevaate strateegia täitmisest selle teisel rakendusaastral. Täpsemalt on tutvustatud tegevusi, mille lõpptähtaeg oli 2014. aastal, hilisema tähtajaga tegevustest on kirjeldatud neid, mille ettevalmistustega on alustatud.

2014. aastal kasvas korrupsioonikuritegude arv võrreldes 2013. aastaga 9%, kokku registreeriti 355 kuritegu. Sarnaselt eelmise aastaga iseloomustab ka 2014. aastat suur korduvate kuritegude arv. Toime pandi küll 355 kuritegu, kuid 46% neist on seotud ühe isikuga. Samuti on registreeritud kuritegude seas selliseid, mis olid juba 2013. aastal registreeritud kuritegude nimekirjas, kuid mille sisu on laienenud või täpsustunud. Möödunud aastat jääb ilmestama üks mahukas erasektori korrupsiooni juhtum, kus rahvusvahelise ettevõtte kinnisvaraga tegelev töötaja võttis korduvalt pistist (163 registreeritud kuritegu). Teine, küll vähem mahukam juhtum, on seotud sõiduki tehnoulevaatuses, kus jäeti sõiduki kontrollimine tegemata või pandi tehniliselt mittekorras oleva sõiduki registreerimistunnistusele ülevaatuses läbimise märke (52 registreeritud kuritegu).¹

Joonis 1. Registreeritud korrupsioonikuritegude ja nendega seotud kriminaalasjade arv. * 2014. aastal registreeritud kuritegudest 46% olid seotud ühe kriminaalasjaga.

Korrupsioonivastase strateegiaga seati siht jõuda Transparency Internationali korrupsiooni tajumise indeksis kõige vähem korrumppeerunud riikide rühma (indeksi väärtus peab olema üle 64 palli). 2014. aastal sai Eesti korrupsioonitajumise indeksis 69 punkti, millega Eesti on 26ndal kohal 174 riigi seas. Aasta varem oli Eesti 28ndal kohal ning 2012. aastal 32. kohal. Korrupsioonitajumise indeks reastab riigid avaliku sektori korrupsiooni tajumise järgi. Indeks reastab riigid 100-pallisel skaalal. 0 kajastab kõrget tajutud korrupsiooni ning maksimaalse hindega 100 hinnatakse riiki, mida tajutakse korrupsioonivabana. Korrupsiooni tajumise

¹ A.Ahven, U. Klopets, K-C Kruusmaa, A.Leps jt. Kuritegevus Eestis 2014, Justiitsministeerium 2015

indeksi kohta on võimalik täpsemat informatsiooni saada:
<http://www.transparency.org/cpi2014/results>.

Korruptsioonivastase strateegia üheks sihiks on suurendada valitsuse võimekust korruptsiooni ennetada, eesmärgi üheks indikaatoriks on elanike hinnang riigi tegevusele. 2012. aasta Eurobaromeetri uuringu järgi arvas 32% Eesti inimestest, et valitsuse korruptsioonivastased jõupingutused on tulemuslikud. 2014. aasta uuringu järgi oli see näitaja 2% vähenenud ning 30% elanikest arvas, et riigi jõupingutused on tulemuslikud.²

2014. aasta veebruaris andis Euroopa Komisjon välja uuringu *Special Eurobarometer. Corruption*³, Eestis leidis 15% vastanutest⁴, et korruptsiooni tase on langenud. Eesti vastajatest 4% ütlesid, et viimase 12 kuu jooksul on altkäemaksu küsitud või eeldatud. Võrreldes vanade EL-i liikmesriikidega oli see osakaal võrdne või madalam. 12% vastanutest usuvad, et korruptsioon panga-ning finantssektoris on Eesti vähelevinud, mis on keskmisest madalam võrreldes teiste EL'i liikmesriikidega. 58% vastanutest ei teadnud kuhu teatada korruptsioonijuhtumist

Korruptsioonivastase strateegia valguses saab välja tuua, et üksnes 16% vastanutest leidis, et parteide rahastamine Eestis on läbipaistev ning järelevalve piisav, võrreldes 2011. aastaga on see näitaja tõusnud 2%.

Korruptsioonivastases strateegias on seatud eesmärgiks suurendada ettevõtjate teadlikkust ja suunata tähelepanu korruptsiooni ennetamisega seotud teemadele. Eesmärgi saavutamiseks lisati korruptsiooniga seotud küsimused vastutustundliku ettevõtluse indeksisse.

arengukava seab valdkonna mõõdikuks järgmise näitaja: Ettevõtete osakaal, kus äritegevuse läbipaistvus on teadliku juhtimispoliitika osa vastavalt vastutustundliku ettevõtluse indeksile – sihttasel ei määrata, kuna strateegiaga hakatakse seda alles mõõtma 2014. aastal maandas oma ettevõttes korruptsioonist tulenevaid äririske 68% vastanutest, juhised ametnike ja poliitikute ebakohase mõjutamise kohta oli 53%-l vastanud ettevõtetest, juhised ettevõtete omavaheliste ebaausate kokkulepete vältimiseks olid 52%-l vastanud ettevõtetest ning huvide konflikti vältimise juhised olid olemas 57% vastanud ettevõtetest.

Ülevaade strateegia ja selle rakendusplaani täitmisest alaeesmärkide lõikes 2014. aastal

Inimeste korruptsiooniteadlikkuse suurendamine ja hoiakute kujundamine

- www.korruptsioon.ee veebilehel olev informatsioon on tõlgitud vene keelde. 2014. aastal ilmus venekeelses meedias mitmeid korruptsiooni teemalisi lugusid⁵.
- 2014. aastal toimusid Eesti venekeelse meedia esindajatele kahte teemat käsitlevat seminari. Sama projekti raames tõlgiti vene keelde ajakirjaniku huvide konflikti käsiraamat⁶, eraldise (8000 eurot) saajana viib tegevust ellu Korruptsioonivaba Eesti MTÜ.

Korruptsioonihoiakute kujundamine ja teadlikkuse suurendamine avalikus sektoris

² Kätesaadav: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_397_en.pdf lk 64

³ Kätesaadav: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_397_en.pdf

⁴ Läbi viidi 1000 näost-näku intervjuud.

⁵ Leitavad: <http://rus.err.ee/v/31b650b7-9b34-465e-a395-9856bc30bde6>, <http://rus.err.ee/v/4b8c80dc-5ca7-4c00-9302-637a987d0891> ja <http://stolitsa.ee/85807>

⁶ http://www.transparency.ee/cm/files/venekeelne_kasiraamat.pdf

- Rahandusministeerium on läbi viinud eetikaalaseid koolitus 99 osalejale maksumusega 6110,18 eurot. Lisaks kolm asutuspetsiifilist eetikakoolitust (ca 100 osalejat) ning neli uue personalitöötaja koolitust, kus eetika oli üheks osaks (71 osalejat).
- Justiitsministeerium valmistas korruptsioonivastase seaduse tutvustamiseks ning rakendamise sujuvamaks tagamiseks videoloengu veebiversiooni, mis on kättesaadav veebilehel www.korruptsioon.ee.
- Justiitsministeerium ajakohastas veebilehel www.korruptsioon.ee huvide konflikti käsiraamatu, lisades sinna muuhulgas näidisjuhtumid ning nende lahendused.
- Tartu Ülikooli Eetikakeskuses on väärtusprogrammi raames välja töötatud väärtusmäng ja õpetajaraamat, mis sisaldab ka huvide konflikti teemasid. Sama programmi raames on koolitatud nõustajad ning korraldatud lasteaedadele ja koolidele piirkondlikke seminare ja konverentse. Väärtusmäng ning õpetajaraamat on avalikult kättesaadavad siit: <http://www.eetika.ee/et/arendus/koolitus/mang>.

Teadlikkuse suurendamine erasektoris ja tähelepanu suunamine korruptsiooni ennetusega seotud teemadele

- 2014. aastal osales justiitsministeerium teist aastat vastutustundliku ettevõtluse indeksi korruptsiooniteemaliste küsimuste hindamisel, indeksi koostaja on Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum.
- Veebilehele www.korruptsioon.ee on lisatud eesti ja vene keeles meetodikad ettevõtjatele, mis aitavad ettevõtetel korruptsiooniriske hinnata.

Õigusloome ja poliitilise otsustusprotsessi läbipaistvuse suurendamine

- 2014. aasta sügisel võttis riigikogu vanematekogu vastu riigikogu liikme hea tava.
- 1.01.2015 jõustus karistusseadustiku muudatus, millega täpsustati mõjuvõimuga kauplemise regulatsiooni. Ühtlasi täitis Eesti sellega ka GRECO III hindamisvooru ühe soovitusel.
- Riigikogu kantselei analüüsis riigikogu liikmete töökoha piiranguid nii õiguslikult kui ka läbi meediaanalüüsi, analüüsi järeldused ei toeta vajadust automaatsete töökoha piirangute seadmiseks. Analüüsi ka avalikult kättesaadavaid andmeid (valimi moodustasid riigikogu XI ja XII koosseisust lahkunud liikmed), mille tulemusel tuvastati, et ei ilmne võimalikke huvide konflikti tüüpsituatsioone riigikogu liikmete parlamenditöö ning nende hilisema töökoha vahel. Analüüsi tulemusel peeti piirangute seadmise asemel vajalikuks tegeleda väärtuskasvatuse, hoiakute ning käitumisviiside muutmisega.

Omavalitsuste finantstehingute ja töökorralduse läbipaistvuse suurendamine

- Justiitsministeerium valmistas ette huvide konflikti vältimiseks infovoldiku kohalikele omavalitsustele. Jõhvis, Tartus, Tallinnas ja Pärnus toimus KOV volikogude-ja valitsuste liikmetele neli koolitust maksumusega 3885,72 eurot, millest politsei-ja piirivalveamet tasus 2500 eurot ning ülejäänud justiitsministeerium;
- Rahandusministeeriumi eestvedamisel valmis 2014 a II kvartalis KOV finantsvahendite avalik visuaalne analüüsikeskkond, mille maksumus oli 119 500€, millest infoühiskonna arendamise meetme arvelt kaetakse 85 000€. Rakenduse ametlik nimi on Riigiraha.
- Riigikogu võttis 28.01.2015 vastu planeerimisseaduse ning 11.02.2015 ehitusseadustiku, nendega sätestatakse ehituslubade elektrooniline väljastamine läbi ehitisregistri ning täpsustatakse menetlusprotsessi. Kehtestatakse menetlusetappidele, tähtsajad, mille raames tuleb kohalikel omavalitsustel teha planeerimist või ehitamist puudutavad

otsused. Lisaks on majandus-ja kommunikatsiooni ministeeriumis valminud ärianalüüs Ehitisregistri arendamise vajaduse kohta seoses ehitusseadustiku jõustumisega.

Riigiasutuste tegevuse läbipaistvuse suurendamine ja korrupsiooni ennetava kultuuri toetamine.

- Maanteeameti peadirektori käskkirjaga kinnitati riskijuhtimise poliitika ning 2014. aasta tegevuskava. Samuti kinnitati sõidueksamite videosalvestuste järelevalve kord, mis on seotud ka liiklusregistriga, nt. eksamineeritava andmed peavad olema korrektsed ja enne kui isik ei ole eksamile registreerunud ei tohi ta sõidueksamit sooritada. Tööd alustas eksamineerimise kvaliteedi-ja õiguspärasuse kontrollikomisjon, mis kohtub ühe korra kuus ning läbitöötatud materjalide (eksamite) maht on vähemalt 60.
- Maanteeametis on valminud korrupsioonijuhtumitest teavitamise juhend ning maanteeameti intranetis on avaldatud korrupsioonitemaatika puudutavad materjalid.
- Sõidukite tehnölevaatuste korrupsiooni vähendamiseks on majandus-ja kommunikatsiooni ministeerium soetanud mobiilse videoseadmete komplekti, mille abil saab tehnölevaatuspunktide tööd vaadelda. Lisaks viidi läbi tehnölevaatuspunktide tegevuste analüüsid ning teostati vihje laekumisel kontrolle, mis edastati politsei-ja piirivalveametile. Lõpptulemusena alustati 2014. aastal kolme ülevaataja suhtes kriminaalmenetluses, mis lõppesid 2015. aastal nende süüdimõistmisega.

Korrupsiooni ennetamine ja riigihangete läbipaistvuse suurendamine

- Alates 2014. aastast ei eelda riigihangete registri kaudu hanke alusdokumentidele ligipääsemine sisselogimist, kõik hangete alusdokumendid on kättesaadavad ning avalikud. Samuti avaldatakse riigihangete registris hanke alusdokumentide kohta esitatud küsimused ning neile antud vastused. Eelnev puudutab hankeid alates lihthanke piirmäärast.
- Rahandusministeerium viis 2014. aastal läbi riigihangete järelevalve, mis põhines riskianalüüsil.

Toetuse andmise otsuste läbipaistvuse suurendamine

- Siseministeeriumi eestvedamisel toimus ühenduste rahastamise juhendmaterjali rakendamine ning seda tutvustavad koolitused ministeeriumides ja omavalitsustes. Koostöös Poliitikauuringute Keskusega Praxis toimusid regionaalsed ühenduste rahastamise koolitused. Koolituste sihtgrupiks on ühenduste rahastamisega seotud ametnikud ministeeriumidest, kohalikest omavalitsustest ning maavalitsustest.

Korrupsiooni ja mõjutamise vältimine õiguskaitseasutustes ja kohtutes

- Kohtute haldamise nõukoda (KHN) on GRECO soovitusel kaaluda kohtunike ja prokuröride ametitegevuse kvaliteedi perioodiliseks hindamiseks süsteemi kehtestamist, mis põhineks ühtsetel ja objektiivsetel kriteeriumitel ning võtaks arvesse kohtuniku sõltumatuse põhimõtet tulenevalt teinud kohtute kvaliteedijuhtimise süsteemi väljatöötamise töörühmale ettepaneku täiendada kohtu juhtimise head tava. Kvaliteedijuhtimise töörühm on täiendanud kohtujuhtimise head tava põhimõttega, et arenguestlused viiakse läbi alla 3-aastase staažiga kohtunikuga igal aastal ja kõigi kohtunikega vähemalt kord viie aasta jooksul, vajadusel võib arenguestlusi kohtunikuga läbi viia ka tihemini. Arenguestluse viib kohtunikuga üldjuhul läbi kohtu esimees, suuremate kohtute puhul võib esimees vestluse läbiviimise delegeerida kohtumaja juhile. Viimasel juhul jääb kohtunikule õigus soovi korral vestelda siiski kohtu esimehega. Alla 3-aastase staažiga kohtunike lahendite kvaliteedi hindamiseks on Riigikohtu esimehe kokku

kutsutud töögrupp välja töötanud kohtuotsuste hindamise lehe. Esimese astme kohtuniku lahendit hindab ringkonnakohtunik (kes on asjas eesistuja), vajadusel võib ta kaasarvamuse võtta ka sama kohtukoosseisu teiselt kohtunikult. Hindamislehed jõuavad Riigikohtu juures asuvasse kohtunikeksamikomisjoni, kes kujundab arvamuse enne kolme aasta täitumist kohtuniku sobivuse kohta kohtunikuametisse.

- Prokuratuur ja justiitsministeerium on alustanud prokuratuuri töökoormuse analüüsi, mille eesmärgiks on teatud standardite välja töötamine ja nendes kokku leppimine (sh prokuröride individuaalne töökoormus, milles on võetud arvesse kriminaalasjade keerukust).
- 2014. aastal töötati välja kohtunikeetika koolituse standardmudel, mille raames käsitletakse kõiki olulisemaid valdkondi, sh läbi aktiivse kaasusõppe ja rühmatöö. 2014. aastal viidi koolitus läbi ühele grupile ning sama koolitus on ka 2015. aasta koolitusplaanis. Koolitusnõukogu on otsustanud, et kõik kohtunikud peavad selle koolituse läbima esimese kolme aasta jooksul.

Tervishoiu läbipaistvuse suurendamine

- Käivitus digiregistratuuri arendamise I etapp ning selle raames viisid Eesti E-tervise SA, Eesti Haigekassa ning sotsiaalministeerium läbi saatekirjade analüüsi. Analüüsi tulemustele tuginedes arendatakse edasi digiregistratuuri ning koostatakse selle arendamise ajakava.
- Valmimas on Riigiportaali arendus, mis võimaldab ravikindlustatud isikul saada ülevaade, millised on olnud kulutused tema ravile ravijuhtumi lõikes. 2015. aasta alguses muutub rakendus avalikult kättesaadavaks.
- Justiitsministeerium hindas võimalikku ekspert-/kohtuarstide süsteemi loomist, et vältida menetlustoimingutelt puudumiseks alusetute tervisetõendite väljastamist. Eesmärgiks on leida lahendus probleemile, kus pere- ja raviarstid ei soovi menetlustoimingult puudumiseks tervisetõendit väljastada, viidates sealjuures eetilistele probleemidele, mis väljenduvad ühel ajal eksperdi ja raviarsti rolli võtmise kohta. Justiitsministeerium on välja töötanud ka põhjendamatute tervisetõendite väljastamise vältimiseks juhise arstidele.
- Korruptsiooniohtlike olukordade tekkimise vältimiseks on kõigil ravi-, patsiendijuhendite ja kliiniliste auditite koostajatel kohustus deklareerida oma huvid, misjärel hinnatakse kas konkreetsetes olukordades võivad tekkida huvide konfliktid või mitte. Ravijuhendite koostamise puhul hindab olukorda terve tööühm ning vaidluste korral pöördatakse ravijuhendi nõukoja liikmete poole. Ravijuhendi koostajate huvid ja kasutatud meetmed avaldatakse ka ravijuhendi veebilehel vastavate juhendite juures kokkuvõttena.
- Eesti Haigekassa avaldas Tartu Ülikooli arstiteaduskonnaga koostöös uuendatud kliiniliste auditite käsiraamatu (http://www.haigekassa.ee/uploads/userfiles/Auditi_kasiraamat_2014_fin.pdf). Valmis ka veebipõhine töökeskkond auditeerijatele, mis aitab teostada kliinilisi järelauditeid ja kasutada seda ka eneseauditeerimisel.

Korruptsioonikuritegude uurimise analüüsivõime kasvatamine

- 2014. aasta strateegia eesmärk on täidetud osaliselt. Käesoleval hetkel töötab Politsei- ja Piirivalveameti korruptsioonikuritegude büroos 37 vastava valdkonna eksperti. Ekspertide arv on kasvanud organisatsiooni sisemise töökorralduse muudatuste läbi. 2014. aasta lõpu seisuga oli täitmata kaks ametikohta. Korruptsioonikuritegude avastamise võimekuse suurendamiseks on Siseministeeriumi esitanud VAAK 2016–2019 vastavad lisavajaduste taotlused.
- 2014. aasta strateegia eesmärk on täidetud. Keskkriminaalpolitsei kriminaaltulu tuvastamise büroo loodi 2011. aastal. Üksuse ülesanne on kriminaaltulu tuvastamine nii

Politsei- ja Piirivalveameti menetluses olevates kriminaalasjades kui ka Maksu- ja Tolliameti ja Kaitsepolitsei menetluses olevates kriminaalasjades. Keskkriminaalpolitsei kriminaaltulu tuvastamise büroo vastutab kogu kriminaaltulu tuvastamise valdkonna eest Politsei- ja Piirivalveametis tervikuna. Lisaks kesksele üksusele asuvad prefektuurides kriminaaltulu tuvastamisega tegelevad ametnikud, kes on allutatud küll iga päevategevuses otseselt prefektuuri juhtimise alla, kuid kriminaaltulu tuvastamise teenuse vaates moodustavad ühtse terviku kogu kriminaaltulu tuvastamise üksusega.

2014. aastal värvati täiendavalt üks eriteadmiste ja kogemustega spetsialist. Politsei- ja Piirivalveameti keskkriminaalpolitseis ning prefektuurides tegeleb kriminaaltulu tuvastamisega kokku 17,25 uurijat. Ühele uurijale on pandud ülesanded veerandkoha koormusega. Kolm uurijat on lapsehoolduspuhkusel ning kohtade ajutine värbamine on töös. Reaalselt on kriminaaltulu üksuses 20,25 kohta. Kriminaaltulu tuvastamise üksuse võimekuse arendamine ei seisne üksnes täiendavate ametikohtade loomises. Teadlikkuse kasvu tõstmiseks viidi kriminaaltulu tuvastamise büroos läbi 2014. aastal mitmeid täiend- ja ümberõppe koolitusi, lisaks korraldati ka koostööpartnerite koostöökohtumisi. Samuti osalesid kriminaaltulu tuvastamise büroo ametnikud mitmel rahvusvahelistel kohtumistel, konverentsidel ning koolitustel, kus jagati kogemusi ning vahetati parimaid praktikaid, edendati koostööd teiste kriminaaltulu üksustega. Kriminaaltulu tuvastamise võimekuse suurendamiseks vastava valdkonna ekspertide tagamiseks politsei- ja piirivalveametis on Siseministeeriumi esitanud VAAK 2016–2019 vastavad lisavajaduste taotlused.

Kriminaaltulu üksusel on suurenenud võimekus suuremas hulgas menetlustes välja selgitada kriminaalset tulu. Möödunud aastal tuvastati 185 (2013 – 178, 2012 – 130) menetluse käigus 2,579 miljonit eurot kriminaaltulu. Teistele uurimisasutusele tuvastati kriminaaltulu 2014. aastal kokku ligikaudu 1,6 miljoni euro väärtuses, seega kokku tuvastas keskkriminaalpolitsei kriminaaltulu büroo üle 4,1 miljoni euro väärtuses kuritegelikku tulu. Enim kriminaaltulu arestimisi on seotud ka 2014. aastal narkokuritegevusega, kuid olulist osakaalu omasid ka maksudega seotud kuriteod, sealhulgas rahapesu.

Uuringute ja analüüside läbiviimine

- Välja on töötatud ja rakendunud õpetajate kutsestandard nii üldhariduskoolide kui lasteaia õpetajatele, kus huvide konflikti vältimine on integreeritud kutset läbivatesse kompetentsidesse. Kompetentsides on sätestatud, et õpetaja loob positiivse suhtluskeskkonna ja käitub vastavalt headele suhtlemistavadele; suhtleb edukalt erinevate tasandite ja sihtgruppide inimestega; juhindub oma töös õpetaja kutse-eesmärgist; kujundab ja järgib ühiskonna väärtusi ja norme erinevates keskkondades; kujundab oma eeskujuga õppijate väärtusi; tegutseb teadliku ja vastutustundliku kodanikuna, toetades ühiskonna demokraatlikku arengut. Kutsestandard on kättesaadav siit: <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/valdkond/10521633>.

Korruptsioonivastaste valdkondlike võrgustike loomine

- 2014. aasta sügisel kohtus esimest korda kaitseministeeriumi valitsemisala korruptsioonivastase tegevuse võrgustik, mis hakkab regulaarselt koos käima.
- 2015. aastal on plaanis algatada ka tervishoiuasutuste, haridusasutuste ning kohalike omavalitsuste korruptsioonivastaste võrgustike töö.

Olulisemad muudatused rakendusplaanis

- Riigikantselei palub muuta rakendusplaani punkti 4.2.4 järgmiselt: E-osalemise kanalite edasiarendamine kasutajatele mugavamaks, võimaluse korral omavaheline integreerimine, potentsiaalsete kasutajate teavitamine e-osalemise kanalite võimalustest. Riigikantselei soovib tegevuse sõnastust ühtlustada vastavalt avatud valitsemise partnerluse tegevuskava sõnastusele, kirjeldamaks täpsemalt tegevuse sisu. Kuna IT-lahenduse täielik valmimine ei ole 2016. a lõpuks täielikult kindel, on ettepanek lahenduse valmimise tähtaega muuta 2016. aastalt 2017. aastale.
- Justiitsministeerium palub kahe aasta võrra edasi lükata rakendusplaani punkti 2.1.6 täitmine. 2014. aasta lõpus jõustusid parlamendiliikmete immunitete seadusemuudatused, mistõttu on otstarbekas analüüsida seda valdkonda peale seadusmuudatuste mõningast rakendamist.
- Justiitsministeerium palun aasta võrra edasi lükata punkti 3.1.5 täitmine.
- Justiitsministeerium palub edasi lükata kolme sihtrühma korruptsiooniuuringu läbiviimise 2016. aastasse. Eelmine kolme sihtrühma korruptsiooniuuring valmis 2010. aastal ning ka korruptsioonivastane strateegia tegevused on planeeritud osaliselt tuginedes korruptsiooniuuringule. Korruptsioonivastast strateegiat on praeguseks ellu viidud pisut kauem kui üks aasta, mistõttu annaks uuringu läbiviimine järgmisel aastal meile selgema pildi, millised tulemused strateegia rakendusplaani tegevuste elluviimisel on olnud.
- Rahandusministeerium palub ühe aasta võrra edasi lükata punkti 2.3.1 täitmine.

2014. aasta korruptsioonivastase strateegia kulud olid 351594,90 eurot, selle hulka ei ole arvestatud rakendusplaani punktide 3.1.1 ja 3.1.2 kulusid.

Ülevaade probleemidest korruptsioonivastase strateegia rakendamisest

Keskriminaalpolitsei korruptsioonikuritegude büroo töötajate arv (2014. a lõpus 37 töötajat, täitmata on kaks ametikohta) on mõnevõrra tõusnud, kuid proportsionaalselt peaks tõusma ka korruptsioonijuhtumitega tegelevate prokuröride arv, mis vahendite puudumise tõttu tõusnud ei ole. Lisaks on vajalik, et korruptsioonikuritegude menetlemise kompetents kasvaks ka prokuratuuris tööle asuvate majandus- ja finantsvaldkonda tundvate ametnike (konsultantide) kaudu. Läbi selle on võimalik kiirendada korruptsioonijuhtumite menetlemist ning tõhustada muuhulgas korruptsioonikuritegude toimepanemisel saadava kriminaaltulu äravõtmist.

Jätakuvalt on lahendamata lasteaia järjekordade teema (rakendusplaani punkt 2.2.4.), mis hõlmab endas rakenduse loomist, mille abil lapsevanem saab oma lapse elektrooniliselt lasteaia järjekorda registreerida. **Vastavalt VV 3.10.2013. a istungi protokollilisele otsusele tuli regionaalministril, haridus- ja teadusministril ning sotsiaalministril leppida kokku selle eest vastutaja.** Senini ei ole määratud nimetatud tegevusele vastutajat. Justiits-, haridus-, sotsiaal- ja siseministeeriumi kantslerite ja asekanclerite kohtumine nimetatud teemal toimus suvel 2014, kuid tulemusi ei olnud. Riigikontrollis on valmimas audit lasteaia kohtade kättesaadavuse kohta valdades ja linnades, auditi eesmärk on hinnata omavalitsuste tegevust lasteasutuste teenuste kättesaadavuse tagamisel ning arvestuse pidamisel munitsipaallasteaia koha ootel olevate laste üle. 2014. aasta sügisel toimunud kohtumisel ministeeriumite ja Linnade Liidu esindajatega lepiti kokku, et oodatakse ära riigikontrolli auditi tulemused ning peale seda otsustatakse edasine tegevus.

GRECO tegi 2012. aasta detsembris Eestile 19 soovitusi (parlamendi, prokuratuuri ning kohtu efektiivsemaks korruptsiooni ennetamiseks), mille elluviimist hinnatakse 2015. aasta märtsis. Muuhulgas soovitas GRECO koostada riigikogu liikmete käitumisjuhised (kokku tehti riigikogule seitse soovitusi). Riigikogu liikme hea tava kiideti heaks 2014. aasta detsembris. Endiselt ei ole kehtestatud reegleid riigikogu liikme suhtlusele lobitöö tegijate ja muude kolmandate isikutega, kes püüavad õigusloomet mõjutada. Samuti ei ole riigikogus koostatud saadikutele huvide

konflikti juhiseid, mis sisaldaksid praktilisi näiteid huvide konfliktidest, millega parlamendi liikmed kokku puutuvad või võivad kokku puutuda, sealhulgas sellistest, mis tulenevad rahalistest huvidest. Justiitsministeerium on mitmel korral andnud riigikogu korrupsioonvastases erikomisjonis ülevaate korrupsioonivastase strateegia täitmisest ning kohtumistel on arutatud ka GRECO poolt riigikogule tehtud soovitusi.

Olulisemad tegevused 2015. aastal

- Infosüsteemi Riigiraha edasi arendamine, KOV ja eraõiguslike isikute vaheliste tehingute avalikustamise lähteülesande koostamine ning äriregistri ja teiste registritega võimaliku liidestamise analüüsimine. Riigiraha vahendusel KOV ja eraõiguslike isikute vaheliste tehingute avalikustamiseks IT arenduse teostamine.
- Riigiasutustele eetika juhtimise süsteemide enesehindamise meetoodika väljatöötamine ning vastava meetoodika tutvustamine ja testimine.
- Venekeelse elanikkonna korrupsioonialase teadlikkuse tõstmisele suunatud tegevused sh. koolitused ettevõtjatele.
- Erakonnaseaduse mõjude ning erakondade rahastamise järelevalve piisavuse analüüsimine.
- Tervishoiuvaldkonna järelevalve piisavuse analüüsimine ning vajadusel ettepanekute tegemine.